Asunnottomien palvelut hyvinvointialueilla

Maria Degerman

23.9.2025

40
Y-Säätiö
40 vuotta

Asunnottomien palvelut käsittävät kaikki ne tukimuodot, joiden tarkoituksena on ehkäistä, lievittää ja ratkaista asunnottomuutta

40
Y-Säätiö
40 vuotta

Haastattelujen kysymykset

1. Miten arvioisit asunnottomien palveluiden saatavuutta?
2. Miten palvelut vastaavat asunnottomien tarpeisiin?
3. Miten asunnottomien palvelut pitäisi järjestää?
4. Mikä palvelu tai tuki olisi erityisen tärkeää asunnottomuuden ehkäisemiseksi tulevaisuudessa?

40
Y-Säätiö
40 vuotta

Palvelujen saatavuus

- Asunnottomille suunnattujen palvelujen tiedot ovat hajanaisia ja vaikeasti löydettävissä

”No niitä palveluita pitäisi olla tai ainakin sitten kertoa, että mitä tulee tehdä tai mihin voi hakeutua, jos on asunnoton. Nyt sillä hakusanalla ei löydä mitään palveluja hyvinvointialueen hakuvalikosta.”

- Palveluiden fyysinen saavutettavuus on heikko pienemmillä paikkakunnilla
- Aukioloajat ja ajanvarauskäytännöt eivät vastaa akuutteihin tilanteisiin
- Pitkät odotusajat muodostavat esteitä avun saamiselle

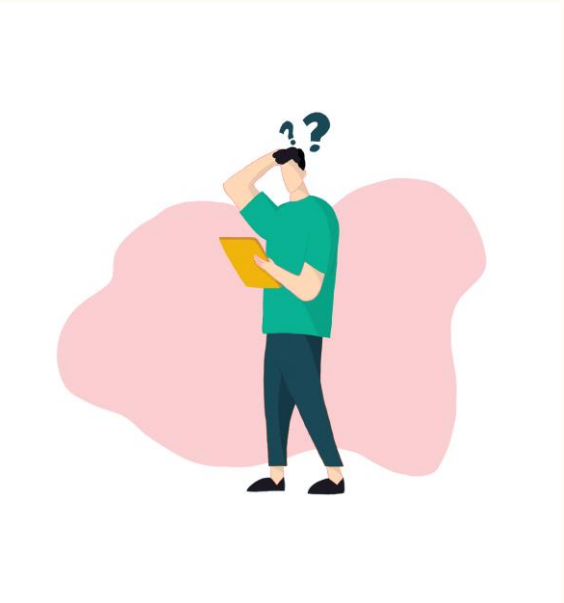

40 Y-Säätiö 40 vuotta

Miten palvelut vastaavat asunnottomien tarpeisiin?

- Palvelut eivät kaikilta osin vastaa yksilöllisiin tarpeisiin

”No siis mitä tossa sanoinkin, niin ei ole palveluja. Ajatellaan, että asunnoton on joku kakkosluokan kansalainen. Kyykytetään jossain tilapäisissä majoituksissa. Henkilökunta puhuu tylysti ja itselle tulee olo, että pitäisi heiltä anella apua.”

- Tilapäiset majoitusratkaisut, kuten ensisuojat ja asumispäivystykset, eivät tarjoa riittävää turvaa tai mahdollisuuksia asioiden hoitamiseen.
- Useat palvelut ovat suunnattu pääasiassa päihteiden käyttäjille, jolloin muut asunnottomat kokevat jäävänsä palvelujärjestelmän ulkopuolelle.
- Asiakkaat kokevat, että heitä siirretään palvelusta toiseen ilman kokonaisvaltaista tukea.

40
Y-Säätiö
40 vuotta

Miten asunnottomien palvelut pitäisi järjestää?

”Ihan ne voisi järjestää sillä nimellä. Mistä sitä tietää, että mistä sitä apua löytää, kun on aikuis- ja perhe ja vanhus ja mitä lie palveluja. Ja toi kohtaaminen. Se on kyllä tärkeä. Että kohdellaan kun ihmistä.”

- Tietoa paikallisesti

”No kyllähän sen paikallisen sosiaalitoimiston pitäis osata jotain sanoa ja neuvoa. Ei se tieto oikeesti voi olla 50 kilometrin päässä.”

- Tilapäiset ratkaisut eivät kanna

”Kun asunnottomaksi jouduin, niin itse sain asioita selvittää. Ei tuo tilapäismajoitus mitään ratkaissut. Ei sieltä mitään asioita saanut hoidettua. Yritä nyt puhelimessakin puhua, kun känniset huutelevat koko ajan.”

Mikä palvelu tai tuki olisi erityisen tärkeää asunnottomuuden ehkäisemiseksi tulevaisuudessa?

- Ennaltaehkäisevän tuen ja nopean reagoinnin puute korostuu

”Nopea reagointi. Se, että saat apua, kun sitä tarvitset.”

- Kohtaamisen laatu vaikuttaa ratkaisevasti asiakaskokemukseen

”Inhimillisyys ja arvokas kohtaaminen. Niillä mennään jo pitkälle.”

- Henkilökohtaista tilaa kaivattiin

”Oma tila. Ei sen iso tarvitse olla, mutta sellainen tila missä oven saa kiinni. Sitä myötä myös oma rauha. Sellainen oma turvapaikka. ”

40
Y-Säätiö
40 vuotta

Johtopäätökset

- Palvelujärjestelmän toiminnallisia ja rakenteellisia kehittämistarpeita
- Avun ja tuen saaminen on hankalaa
- Kun palvelut vastasivat tarpeeseen, oli asiakkailla kokemus arvostavasta kohtaamisesta ja tarkoituksenmukaisesta tuesta – näistä tulisi koota enemmän tietoa

40
Y-Säätiö
40 vuotta

Suositukset

- Parannetaan palveluiden saavutettavuutta tiedon, sijainnin ja kielellisen ymmärrettävyyden osalta
- Perustetaan matalan kynnyksen neuvontapalvelu tai kriisipiste
- Vahvistetaan sosiaalitoimien henkilöstön osaamista asunnottomuudesta
- Kehitetään yksilöllisempää ja ihmisarvoista tilapäismajoitusta

40
Y-Säätiö
40 vuotta

Suositukset

- Laajennetaan palvelutarjontaa myös päihteettömille asiakkaille
- Vahvistetaan asiakkaiden kohtaamista ja inhimillistä vuorovaikutusta kaikissa palveluissa
- Panostetaan ennaltaehkäisevään työhön ja varhaiseen puuttumiseen

40
Y-Säätiö
40 vuotta

https://ysaatio.fi/wp-content/uploads/2025/06/Hyvinvointialueiden-tarjoamat-palvelut-asunnottomille-lopullinen-002.pdf

Jotta jokaisella on koti

40
Y-Säätiö
40 vuotta